

Ebameeldivad lõhnad Võsukese lasteaias.

08.09.2015 avas keegi lapsevanem www.raekodanik teema „Võsukese lasteaed või peldik“ Kirjutas teema algataja: *Kas ongi nii, et uus maja peab haiseма nagu peldik? Hais jääb riiete juurde juba lühikesest viibimisest. Mis seal haiseb? Ühel pool tõesti nagu peldik, teisel pool hallitus või miski. Lasetaiast vastust ei saa, kuid tegemist ju reaalse terviseriskiga. Küsid ja mitte keegi midagi ei tea.*

Analoogseid probleeme on ajakirjandusest varemgi kuulda olnud ja kui tegemist on valede materjalide või muu sellisega, siis tekivad erinevad ebameeldivad lõhnad, mis võivad olla toksilised ja tervisele kahjulikud. Sellist asja ei saa lubada üheski ühiskondlikus ruumis, veel eriti halb on kui problem tekib lasteasutuses.

Pöördusime küsimustega vallavalitsuse poole 15.09.2015

Sotsiaalmeedias on tõstatatud küsimus Võsukese lasteaia teemal. Väidetavalt pooles majas on mingi tundmatu ebameeldiv aroom, mida juhtkond ei oska selgitada, kuid mille tekkimise põhjusi otsitakse ehitusprotsessist. Teises osas majas pidavat hõljuma kanalisatsiooni lõhnad.

Soovin teada:

1. *Kas vallavalitsus on lõhnaprobleemidest teadlik ja*
2. *Kas on saadud jälile põhjustele? Kui jah, siis milles küsimus oli? Kui ei, siis mida tehakse põhjuste selgitamiseks?*
3. *Või on tegemist lastevanemate ülereageerimisega?*

Saadud vastuses andis Põldmäe teada, et ollakse probleemiga tuttav ja uuritakse põhjusi.

See rahustas ja lootsime, et probleem laheneb. Ilmselt ka tegeleti mingil määral, kuid lahenduseni ei olnud jõutud ja nii saabus minu e-posti ca 9 kuud hiljem kiri, millest selgus, et probleem pole lahendust leidnud.

Lühidalt... Sõnnikuhais on olnud lasteaia avamisest alates, seega sellist olukorda, et muretsemiseks ei ole põhjust ei ole tegelikult kunagi olnud. Aga see maja pidi enne valimisi valmis saama, selles pole ju kahtlust ja vastuvõtukomisjon oli vist ka kõik nohune, et neid aroome ei tuntud. Aga nüüd asjast.... Pikk ootamine, et TTÜ Materjaliuuringute teaduskeskusest Urve Kallavus kutsutakse lasteaeda kestis kahtlaselt kaua, kuidas nüüd vahetult enne puhkusi see õnnestus, ei oska kommenteerida. Ju siis aidati kaasa, et see juhtuks 😊 Kontaktid andsin mina juba ammu juhtkonnale edasi. Eesti kõige kogenum spetsialist materjalide alal on tervislikel põhjustel rivist väljas ja meid kahjuks aidata ei saa 😞 Oluline on see, et emeriitprofessor Kallavus oli kohal, tegi esialgsed kiirmõõtmised ja andis hinnangu - PVC katte all olev betoon on märg! Et teemaga edasi minna, selleks lõigati Männivõsude PVC kattest välja tükk, et saada vastust küsimusele, mis ikkagi põhjustab seda lõhna. Selle analüüsi vastuseid veel ei ole. PVC katte sertifikaat küll kinnitab, et kasutatud on ftalaate mittesisaldavat PVC katet, kuid on üks konks... sertifikaadis oli kirjas, et materjal võib sisaldada 30% ümbertöödeldud materjale mille koostist tootja ei avalda. Et tegime supi ilma soolata aga panime natukene soolaliha sisse 😊 Seega tuleb oodata analüüsi, mis annaks selgust, millest

lõhn täpsemalt tuleb. Kõik märgid näitavad, et lõhnab 2-etüülheksanool ehk siis sama aine mida leiti ka Lähte koolist ja selle võib tekitada niiskus, mis reageerib PVC katte, liimi või tasandusseguga (viimast küll väidetavalt ei ole rühmades kasutatud, kuid mille kasutamiseks on ehitaja Terviseametist kooskõlastus võetud) Lasteaia kaitseks saan öelda vaid seda, et aasta lõpus käis kohal Terviseamet ja andis hinnangu, et kõik on korras. Kahjuks tuleb tunnistada, et see amet ei ole õiguskantsleri poolt nende tööle antud kriitikast seoses Lähte kooliga midagi õppinud. Need võetud proovid ja uuritud ained ei olnud need, mida tegelikult vaja oli. Nad uurisid õhku (töötavate ventilatsioonidega?!?), kuid probleem on põrandakatte all. Isiklikult usun Urve Kallavuse kinnitust, et probleem on kordades väiksem kui oli Lähtes ja otsest ohtu tervisele ei kujuta. Loomulikult ei tähenda see seda, et selle teemaga ei peaks tõsiselt tegelema. Vastupidi, nüüd tuleb kiiresti tegutseda! Et mis nüüd edasi saab? 11.07 toimuvad lasteaia puurimised, mille tulemusel peaks selguma, kui sügaval betoonis on niiskus ja kui sügavale on need haisu põhjustvad alkoholid liikunud. Siis selguvad järgmised sammud. Ilmselt lähevad PVC katted vahetamisele, eelnevalt tuleb muidugi betoon kuivatada, võimalik, et freesitakse kiht betoonist maha. Kokkuvõtteks on tore, et asjad on liikuma läinud. Loodame, et suvepuhkuse ajal, kui lastead on tühi ja ilm suvine ja kuiv, jõutakse need tööd nüüd ära teha. Kuid esmalt tuleb ära oodata nii PVC katte analüüs kui puurimisel saadavad tulemused.

Kiri äratas huvi ja küsisin 05.07 uuesti ka vallavalitsuselt infot asjade seisu kohta

2015 aasta septembris tõusis sotsiaalmeedias küsimus Võsukese lasteaia siseruumides leviva haisu teemal. Väidetavalt oli pooles majas mingi ebameeldiv ja identifitseerimatu aroom, mida juhtkond ei oska selgitada. Laste vanemad sidusid haisu tekkepõhjused ehitusprotsessist, õigemini ehitusnormide eiramisest. 15.09.2015 esitas SDE fraktsioon sellel teemal ka arupärimise.

Vastus arupärimisele saabus 29.09.2015 ja selle sisu oli: Oleme tekkinud lõhnaprobleemist teadlikud ja tegeleme selle põhjuse väljaselgitamisega.

Lootes, et vallavalitsuse vastuses toodud lubadus on küllaldane ja probleemi alged tuvastatakse ning likvideeritakse, ei hakanud sellele teemale rohkem tähelepanu pöörama. Paraku võib täna öelda, et oleks pidanud, sest selgus, et hais pole kadunud ja toetudes jällegi sotsiaalmeedia infole – lasteaia juhtkond ja vallavalitsus pidavat energia kulutama probleemi eitamisele. Samas on lapsevanemad mures, sest nende poolt olevat tellitud eksperdi seisukoht ja see viitavat selgelt ehitustehnoloogia rikkumisele.

Eeltoodut teades soovime vastuseid järgmistele küsimustele:

- 1. Milline oli tulemus lõhnaprobleemi põhjuse väljaselgitamisel, millele viidati 29.09.2015 vallavalitsuse vastuses?**
- 2. Kas on tellitud pädev ekspertiis probleemi põhjuste tuvastamiseks? Kellelt?**
- 3. Kas ollakse tuttav lapsevanemate poolt tellitud ekspertiisiga?**
- 4. Miks ehitajalt ei nõuta garantiitööna probleemi kõrvaldamist?**

Vastus arupärimisele Vösukese lasteaia leviva ebameeldiva lõhna teemal

Esitasite Rae Vallavalitsusele arupärimise, milles soovite teada, milline oli tulemus lõhnaprobleemi väljaselgitamisel Vösukese lasteaia, kas ja kellelt on tellitud ekspertiis probleemi tuvastamiseks, kas ollakse tuttav lastevanemate tellitud ekspertiisiga ja miks ei nõuta ehitajalt garantiitööde käigus lõhnaprobleemi likvideerimist.

Vastuse andmiseks esitame kronoloogilised järjekorras selgitused toimunu osas.

Esmane Terviseameti võetud proov teostati 20.10.2015, kordusanalüüs tehti 11.11.2015. Eraldi ventilatsioonimõõtmised teostati 10.12.2015. Samaaegselt proovide võtmisega tegeles ka ehitaja trappide üle vaatamise ja täiendamisega (köögi trapp tehti ümber), lisaks vaadati üle kõik WC pottide kinnitused ja duššide kinnitused.

22.01.2016 käisid Terviseameti spetsialistid maja üle vaatamas. Kaasa võeti kolme erineva materjali proovid. Terviseameti poolt võetud kõik kolm materjaliproovi olid puhtad. Terviseameti õhu- ja ventilatsiooni mõõtmise tulemused olid korras ja kõik oli normikohane.

17.03. 2016 toimus lasteaia hoolekogu ja selle toimumise ajal lõhnaprobleemi enam ei tuvastatud. Siinkohal märgime selgituseks, et Vösukese lasteaia on kasutusel ka lõhnagraafik, milles on kajastatud iga rühma kohta andmed rühma meeskonnaliikmete poolt ja antud ajaks graafikusse märkuseid tehtud ei oldud.

Meile teadaolevalt rääkis Männivõsude lapsevanem Tallinna Tehnikaülikooli vastava eriala professoriga, kuid nimetaud ekspertiisi ei ole nende poolt tellitud ega teostatud.

28.03.2016 võttis lasteaia juhtkond ühendust Tallinna Tehnikaülikooli Materjaluuringute keskusega. Kuivõrd vastust ülikoolilt ei saanud, pöördui uuesti 05.05.2016 ja saadi kinnitus, et asja tullakse uurima.

30.06.2016 vaatas lasteaia hoone üle Tallinna Tehnikaülikooli Materjaluuringute juht Urve Kallavus ja kohal viibisid ka Männivõsude rühma esindaja, Vösukese juhtkond ja abivallavanem Madis Sarik. Urve Kallavus lõikas Männivõsude rühmast tüki põrandakatet (PVC) koos liimiga ja võttis selle kaasa uuringuteks. Tänapäevani vastust tulemuse kohta veel ei ole.

Lisaks eelnevale on lasteaed tellinud betooni niiskuse mõõtmise põrandakatte all, mis teostati 14.07.2016 (Männivõsude ja Pihlavõsude rühmaruumides, kokku kuues punktis). Betooni niiskuse mõõtmise toestas Urve Kallavuse soovitatud pädevustunnistusega (VTT-sertifitseeritud tarindite niiskuse mõõtja) ettevõtte HC BETOON AS.

Kui leiab tõendamist ehitusnormide eiramise, nõutakse probleemi kõrvaldamist garantiitööna ehitajalt.

Vastus näitas, et asjaga tõepoolest tegeletakse ja ongi kaks probleemi korraga – üks ruumi ventileeriv kanalisatsioon ja teine põranda konstruktsioonist lähtuv. Mõlemaga tegeletakse, kuid eriti põrandakonstruktsioonist lähtuva osas puudub tagasiside analüüside osas. Lootuses, et viie kuuga on vastused käes, esitasime 20.12.2016 veel ühe arupärimise.

Vastavalt Rae valla põhimääruse §18 lõikele 6 ning § 37 esitan volikogu liikmena ja SDE fraktsiooni esindajana käesoleva kirjaliku küsimuse.

2015 aasta septembris tõusis sotsiaalmeedias küsimus Vösukese lasteaia siseruumides leviva haisu teemal. Väidetavalt oli pooles majas mingi ebameeldiv ja identifitseerimatu aroom, mida juhtkond ei oska selgitada. Laste vanemad sidusid haisu tekkepõhjused ehitusprotsessiga, õigemini ehitusnormide eiramisega. 15.09.2015 esitas SDE fraktsioon sellel teemal ka

Vastus arupärimisele saabus 29.09.2015 ja selle sisu oli: Oleme tekkinud lõhnaprobleemist teadlikud ja tegeleme selle põhjuse väljaselgitamisega.

Paraku sellega siiski ei tegeletud, nurin laste vanemate hulgas tõusis uuesti ning 05.07.2016 esitasime uue arupärimise. Vastus saabus 18.07.2016 ja vallavalitsus andis teada:

30.06.2016 vaatas lasteaia hoone üle Tallinna Tehnikaülikooli Materjaliuuringute juht Urve Kallavus ja kohal viibisid ka Männivõsude rühma esindaja, Võsukese juhtkond ja abivallavanem Madis Sarik. Urve Kallavus lõi Männivõsude rühmast tüki põrandakatet (PVC) koos liimiga ja võttis selle kaasa uuringuteks. Tänaeni vastust tulemuse kohta veel ei ole.

Lisaks eelnevale on lasteaed tellinud betooni niiskuse mõõtmise põrandakatte all, mis teostati 14.07.2016 (Männivõsude ja Pihlavõsude rühmaruumides, kokku kuues punktis). Betooni niiskuse mõõtmise toestas Urve Kallavuse soovitatud pädevustunnistusega (VTT-sertifitseeritud tarindite niiskuse mõõtja) ettevõtte HC BETOON AS

Kui leiab tõendamist ehitusnormide eramine, nõutakse probleemi kõrvaldamist garantiitööna ehitajalt.

Käesolevaga soovimegi teada

- 1. Mida need kaks uuringut selgitasid?***
- 2. Kas probleem on tänaseks lahendatud?***
- 3. Kes tasus probleemi kõrvaldamise kulud?***

Vastused vallavalitsuselt

Vastused esitatud küsimustele:

- 1. Urve Kallavus ei ole oma uuringu tulemust esitanud ja on teatanud, et ajapuuduse tõttu ei ole võimalik tal uuringut lõpule viia. Kuna Rae Vallavalitsus tahab olla kindel, et kõik on nõuetekohane ja ohutu, siis on VTT-sertifitseeritud tarindite niiskuse mõõtja HC Betoon AS teostanud uuringu betooni niiskuse osas. Uuringu käigus ei leitud midagi tavapäratut ja nende hinnangul vastab kõik normidele. Lisaks on tellitud eksperthinnang (lisatud) Eesti Mükoloogiauuringute Keskus SA ehitusinsenerilt ja riiklikult tunnustatud kohtuekspertdilt Kalle Pilt'ilt. Ühtlasi viitame siinjuures ka meie 18.07.2016 vastuskirjas antud selgitustele, et Terviseameti poolt võeti samuti proovid 20.10.2015 ja 11.11.2015 ning eraldi ventilatsioonimõõtmised teostati 10.12.2015. Terviseameti poolt võetud proovid olid samuti puhtad ning õhu- ja ventilatsiooni mõõtmise tulemused korras ja normikohased;*
- 2. arvestades Eesti Mükoloogiauuringute Keskus SA eksperthinnangut, siis probleem puudub;*
- 3. HC Betoon AS-i uuringu eest tasus ehitaja RIITO Ehituse AS ja Eesti Mükoloogiauuringute Keskus SA-a uuringu eest tasus Rae vald.*

Lisatud oli ka Eesti Mükoloogiauuringute Keskuse ekspertiisihinnang nr 3156/0117, mille kokkuvõte oli

- Männivõsude (ruum 204) ja Pärnavõsude (ruum 201) rühmades on tunda kergelt 2-etüülheksanooli lõhna, mõõtmiste tulemusel - kontsentratsioonid pole tervisele ohtlikud.**

- Soovitatav on tõsta ventilatsiooni sissepuhke intensiivsust keskmiselt 7% ulatuses. Rühmaruume tuulutada välisõhuga akende avamise teel.
- Täielikuks lõhnast vabanemiseks tuleks vahetada põranda PVC katted ftalaate mittesisaldavate põrandakatete vastu, kuid eksperdi hinnangul pole nimetatud tegevus ratsionaalne, sest keemiliste ühendite kontsentratsioonid ruumiõhus on langustrendis.

Viimasest soovitusest lähtuvalt ei ole siiani katteid vahetatud ja lastevanemate sõnul pole lõhn kuhugi kadunud.

Probleem on olnud tänaseks juba üle kahe aasta avalikkuse tähelepanu all.

Garantiaeg ilmselt ka läbi.

Ilmselt on põrandakonstruktsiooni küsimus seotud tänapäevase kiire ehitamise tempoga ja kuigi põrandavalule tehtavad niiskuseproovid näitavad, et niiskus oleks nagu tehnoloogiliselt õige, siis tegelikult on betoonis jääniiskust, mis ei saa välja kuivada, sest teekonnal ees on tihe põrandakatte materjal. Niiskus koguneb sinna alla ja sealt järgnevad ka aroomid. Katte avamisel on katte alune märg. Ega siin muu aitakski kui katte eemaldamine ja konstruktsiooni täiendav kuivatamine. Eksperdi soovitus - akende avamisega probleemi lahendada - ei saa kindlasti tõsiselt võetavaks pidada.